

Árni Olafsson, samráðingarleitari í marknatrætu:

Á einum vegamóti í samráðingunum

-Vit hava eftirhondini sagt nógv av tí, sum sigast skal, og eru vit við at nærkast tí punkti, har tað seinasta umfarið er, og har tað er tann politiski viljin á báðum síðum, sum má avgera, um tað verður ein loysn ella ikki sigur Árni Olafsson við Sosialin.

I gjár byrjaði eitt nýtt umfar í samráðingunum millum Føroyar og Bretland um marknið millum londini.

Undan fundinum hittu vit formannin í føroysku samráðingarnevndini, Árni Olafsson og spurdu hann, hvørjar vónir hann hevur um at koma nærri eini loysn á fundinum í London.

Grundleggjandi ósamdir

Hann sigur, partarnir framvegis eru ósamdir um grundleggjandi spurningar, eitt nú um hvussu sjálvt fiskimarkið eigur at ásetast.

Her finnast tvær útgávur og eitt mark kann konstruerast upp á nógvær mátar, alt eftir hvørjar fortreytir tú brúkar.

-Vit mugu bara viðurkenna, at hetta eru ikki lættar samráðingar. Bretar eru seigir at samráðast við, og teir hava úttan iva eisini uppdagað, at vit kunnu vera eins seigir.

Árni Olafsson dugir væl at siggja, at tað hevur skund at finna fram til eitt úrslit, nú møguleg loyvi skulu gevast í just teimum umstríddu økjum. Men hann heldur fast um, at hóast tað kann vera óheppið ikki at kunna bjóða út til oljufelagini møguleg áhugaverð øki, tí hesi liggja í umstríddu umráðinum, so eiga vit ikki at sleppa endanum og skunda eina loysn ígjøgnum bara av teirri orsök.

Tá megu vit so heldur liva við, at ávís øki ikki verða kannað og so brúka ta neyðugu tíðina til at samráðast viðari ella um málið skal fara til ein dómstól.

Hann ber heldur ikki ótta fyri stóðu okkara, um málið ennar við dómstólin í Haag, tí hann metir, at vit hava eina góða sak.

Haag!

Men hví so ikki kapp á stokkinum og fara til Haag!

-Allir samráðingarmøguleikar eru ikki út-tømdir enn, hóast tað líður væl. Tað krevur nógv at fara til Haag bæði peningaliga og av menniskjansligari orku. Og so fer tað at taka eini 4-5 ár ella meira at fáa ein dóm, og spurningurin er, um tað ikki kann vera óheppið fyri útviklingin, at málið skal biða so leingi eftir eini avgerð. Men verður hetta neyðugt, so verður tað gjørt. Spurningurísavlandi eisini, hvat bretar vilja og ætla.

Árni Olafsson leggur dent á, at samráðingarnar eru í trúnaði, og hann fer tí ikki at almannakunngerá eitt møgulegt útspæl frá føroyskari síðu.

Miðlinjan mark

Árni Olafsson vátar annars, at føroyingar og danir framhaldandi halda upp á krav sitt um, at miðlinjan skal

vera mark millum londini. Men trætumálið snýr seg so eisini um, út frá hvørjum fortreytum tú setir hesa miðlinju.

Hann vátar eisini fyri Sosialinum, at hann framvegis metir tað vera mest náttúrligt, at eitt fiskimark og eitt undirgrundarmark er eitt og tað sama. Fleiri góðar próvgundir eru fyri hesum. Bretar hava hinumegin sagt, at hesi nýtast als ikki at vera tað sama.

So leingi partarnir eru í eini samráðingarskútu er ein grá leið galdandi í sambandi við fiskimarkið. Henda er umleið 13.000 kvm. Síðani er har tann hvíta sonan, ið er umleið 40.000 kvm. Hon fevnir um eitt øki báðumegin fiskimarkið. Hetta er økið, har hvørki Bretland ella Danmark vegna Føroyar hava lýst, at teirra undirgrundarlóg er galdandi. Hon liggur eitt fitt petti inni á fiskarisonuni hjá hvørjum partinum.

Stóðan kann samanfatast soleiðis: Á fiskariðkinum hevur tú umskarandi juristiktión, tvs. dupluta og harvið eina grásonu. Á landsgrunnssøkinum hevur tú tað óvugta. Her hava báðir partar hildið seg burtur frá tí umstríddu økinum.

Vit spurdu Árna Olafsson, um krøvini hjá bretum ikki

eru órimulig, tá hugsað verður um, at Føroyar eru ein lítill tjóð, sum bara hava fiskivinnuna at lita á, og sum góður granni átti Bretland ikki at sett so strong krøv móttvegis okkum!

-Júst hetta við rimuligheit er nakað, sum serliga bretar leggja stóran dent á. Ut frá spurninginum um rimuligheit móti einum minni granna, kann tað tí tykjast lógið ella ósambæriligt við tann dent teir sjálvir leggja í hetta at vera rimuligur. Men hetta er ein spurningur, sum eg lati politikararnar um.

Tað var annars júst henda spurningin, sum danski úttanríkisráðharrin, Uffe Ellemann Jensen reisti móttvegis bretum í 1992, har hann gjørdi greitt, at bretska krøvini vóru fullkomiliga órimulig móti einum annars góðum granna.

Ikki ein tumma

Vit spurdu Árna Olafsson, um úttalislíni hjá lögmanni í Sosialinum eftir seinastu samráðingar kunnu fáa nakra ávirkan á hesar samráðingar. Tá segði Edmund Joensen, at bretar fáa ikki ein tumma av landssynningshorninum av føroyska landgrunninum. Tað er júst hetta økið, sum er umstrítt, og sum oljufelagini halda vera mest áhugavert at kanna.

Árni Olafsson vil bert vátta, at hesi úttalisi eru

bretum kunnug. Meira vil hann ikki siga.

-Men til fundin. Bretar siga, at tit hava útspælið!

-Tað vilja teir halda. Men tað er klárt, at skal tað ganga so nøkumlunda, so mugu báðir partar í felag royna at kanna teir semingsmøguleikar, sum eru. So eg haldi ikki, at ein skal taka tað so tungt, hvørjumegin bólturin er á.

-Men siggja vit einki ljós í endanum á tunellini?

-Nú er tað so við teimum nýtímans tunellunum, dømi er Kaldbakstunnin - fyri ikki at blenda mótgangandi ferðsluna, so syrgir ein fyri at hava eitt lítið sneið í endanum.

-Men hvat væntar tú tær burtur úr hesaferð?

-Eg eri ikki nakar jubeloptimist. Tað havi eg kanska ongantíð verið, men vit fara til samráðingarnar

vitandi, at tær eru torførar, og at vit longu hava sagt nógv av tí, sum sigast skal. Vit eru við at nærkast tað punktið, tá tað seinasta umfarið er og har tað er tann politiski viljin á báðum síðum, sum má avgera, um tað verður ein loysn ella ikki.

Árni Olafsson sigur viðari, at um so er at embætismenninir á báðum síðum koma til tað úrslit, at nú koma teir ikki longur við teimum heimildum teir hava, so mugu teir gera politikarunum hetta greitt. Hvat so hendir mugu politikararnir finna út av - antin ein skal geva samráðingunum nýggjar heimildir ella um politikararnir sjálvir skulu hittast.

jan

Graham Stewart, føroyingur í bretska oljuvinnuni

Brúkið ikki Noreg sum fyrimynd

Eg beri ótta fyri, at fara føroyingar at brúka Noreg sum fyrimynd fyri loyvisgevingini í oljuvinnuni, so fara oljufeløg ikki at vera serliga áhugað at gera iløgur í føroyskum øki. Heldur eiga skipanir í Bretlandi, Hálandi og Danmark at verða brúkt sum fyrimynd

Tá oljumessa varð hildin í Aberdeen herfyri vóru mong fólk inni á tí føroyska básinum. Millum tey vitjandi var eisini ein hálvur føroyingur, sum í dag hevur týðandi starv í skotsku fráländavinnuni. Tað er Graham Stewart, sum er leiðari í eini stórarí fyrirkø, sum arbeidir í oljuvinnuni. Hann hevur fleiri ferðir verið í Føroyum og

luttikið á ráðstevnum um júst oljuvinnu. Í dag er hann varamaður í nevndini í Føroya Oljuíðnaði.

Socialurin fekk orð á Graham í Aberdeen og dylur hann ikki fyri, at hann er sera fegin um, at føroyingar eru við á eini slíkari messu. Hann heldur tað vera eitt skilagott stig. Vit eiga so avgjørt ikki bara at vera áskoðarar til ein út-

vikling, sum um ikki so langa tíð beinleiðis fer at ávirka okkum.

Sjálvr ívast hann ikki í, at olja er í føroysku undirgrundini, og at ein fráländavinna fer at taka seg upp her longu innan 1-2 ár.

Noreg og hini

Hvat fer at henda er so ein spurningur um, hvussu føroyingar fara at bera seg at

eitt móttvegis oljufelagunum.

Her heldur Graham Stewart, at tað er av stórum týðningi, at vit leggja skattalóggávuna og aðra lóggávu í sambandi við eina oljuvinnu soleiðis tilrættis, at tað verður áhugavert fyri oljufelagini at

Framhald e síðu 18

